
KRÓNIKA

FEST '83. Számunk nyomdába adásakor kezdődött meg Belgrádban a hagyományos nemzetközi filmszemle, a FEST '83. Az idei rendezvényt magyar film, Bacsó Péter *Tegnapelőtt* című műve nyitotta meg. Az egy héten át tartó rendezvényen 19 ország mintegy 50, zömmel az év sikeresebb alkotásait mutatták be. A legnagyobb érdeklődéssel Fasbinder *Querelle, a tengerész* és Costa Gavras *Eltűntek nyílvántartva* című filmjét várják. Nagy az érdeklődés a mindinkább feltörő magyar filmek iránt is, sőt a nemzeti produkciót bemutató sorozatban az idén a magyar filmeknek adtak helyet a szervezők. Összesen nyolc filmet vetítenek. Már a megnyitó napján Bacsó filmje mellett a közönség megtekinthette Makk Károly *Egy-másra nézve* című alkotását is. A jugoszláv filmgyártást a rangos szemlén Goran Paskaljević *Alkonyat* című műve képviseli, amelyben Karl Malden alakítja a főszerepet. Egyes kritikusok szerint olyan parádésan, hogy teljesítményét figyelembe kell majd venni a Oscar-díj bíráló bizottságának is.

A ZENITIZMUS ÉS A HÚSZAS ÉVEK AVANTGARDEJA. Ezzel a címmel nyílt nagy érdeklődésre talált kiállítás Belgrádban, a Nemzeti Múzeum kiállítótermeiben. A zenitizmus az expresszionizmus jugoszláv változata, amely az előbb Zágrábban (1921—26), majd Belgrádban megjelenő Zenit folyóirat körül alakult ki. A folyóirat szerkesztője és a mozgalom vezetője Ljubomir Micić volt, s az ő hagyatékából előkerült anyag képezi a belgrádi kiállítás törzssanyagát. A kiállítás fő erénye, hogy általa szépen rekonstruálható a húszas évek avantgarde képzőművészeti törekvései.

A kiállítást Belgrádban számos egyéb művelődési rendezvény egészíti ki, többek között a húszas évek filmjeinek vetítése, korabeli színpadi szövegek előadása a Belgrádi Drámai Színházban, valamint a *Književne novine* különszáma. Március folyamán a kor irodalmi avantgarde-járól szóló tudományos tanácskozás lesz a fővárosban, amelyen elsősorban azt vizsgálják majd, hogy milyen új színekkel gazdagodott a szerb és horvát irodalom Miloš Crnjanski, Rastko Petrović, Stanislav Vinaver, Dragan Aleksić és mások feltűnése nyomán.

MEGEMLEKEZÉS MARXRÓL. Tartományunk is méltóképpen szándékozik megemlékezni Marx halálának 100. évfordulójáról. Az évforduló alkalmából a Vajdasági Tudományos és Művészeti Akadémia díszülést tart, a Vajdasági Forradalmi Múzeumban pedig kiállítás nyílik, amely aztán bejárja a tartomány nagyobb városait. Az évforduló kapcsán Marx Károlyról megemlékeznek majd az egyetemi karo- és iskolák, valamint a munkás- és népegyletek is. Több folyóirat, köztük a Híd is, tematikus blokkot szentel Marx munkásságának.

58 ELŐADÁS. Negyvenhárom színház 58 előadással nevezett be az idei Sterija Játékokra, amely — előreláthatólag — május végén kezdődik.

Horvátországból 9 színház 13 előadással, Szlovéniából 8 társulat 10 produkcióval, Macedónia 6 színháza 9-cel, Vajdaságból 7 társulat 8-cal, Bosznia-Hercegovinából 3 színház 4-gyel, és Crna Gorából 1 színház 2 előadással jelentkezett.

Összesen 51 eredeti drámai szöveget, ebből 43 jelenkori és 8 klasszikus szerző alkotását, továbbá 7 mai szín-

padi átdolgozást javasoltak a szemlére. A Sterija Játékok ügyrendje szerint február 10-éig kellett bemutatni a benevezett darabokat. A köztársasági és tartományi jelölő bizottságok március 1-jéig fejezik be munkájukat, ezt követően pedig a 28. Sterija Játékok fő szemlése megnézi a darabokat, majd előterjeszti a repertoárt.

A Sterija Játékok tanácsának legutóbbi ülésén Ljubisa Georgijevszki szkopjei rendezőt nevezték ki a Játékok fő szelektorának. A bíráló bizottság elnöke új Kole Csasule neves macedón író lett.

JUGOSZLÁV FILMEK A VILÁG-FESZTIVÁLOKON. — A január 24-én kezdődött II. manillai nemzetközi fesztiválon, *A világ legjobb filmjei* c. különműsorban — a többi között — bemutatják Slobodan Sijan *Maratonfutók tiszteletkére* és Goran Marković *Variola vera* című filmjét.

Február 1-jén nyílt a teheráni nemzetközi fesztivál, amely az emberiségért, a szabadságért és függetlenségért vívott harc témájára készült filmalkotásokat gyűjtötte össze, itt Mladen Delić *Sutjeska* c. filmjét pergették, amelyet Irán egyébként a rendes moziműsorok számára is megvásárolt.

Február elején került sor a franciaországi montPELLIERI fesztiválra. A meghívottak között volt Živko Nikolić *Goluža úr halála és Srđan Karanović Mezei virágok illata* c. filmje.

Mind ezek közül a legjelentősebbre — a berlini fesztiválra, amely február 18-án kezdődött, a hivatalos mezőnyben és gyermekfilmek mezőnyében is ott voltak filmjeink, Janez Kovčič és Bane Bastać egy-egy filmje szerepelt.

Az új-delhi fesztiválon, a tájékoztató műsorban, Emir Kusturica *Emlékszel-e Dolly Bellre* c. filmje képviselte hazánk színeit. A film, mint emlékeztetés, a velencei fesztiválon Aranyoroszlán díjat kapott.

Az athéni sajtó elismeréssel ír Aleksandar Petrović *Tollszedők* és Emir Kusturica, *Emlékszel-e Dolly Bellre* című filmjének rendezéséről, színészi teljesítményeiről, forgatókönyvéről és fényképezéséről. Petrović ismert alko-

tását nemrégiben a görög televízió mutatta be *A világ filmjei* sorozatban, Kusturica többszörösen díjazott filmjét pedig már egy hónapja pergetik az athéni mozikban, pillanatnyilag is két bemutató filmszínház tartja műsorán. A görög lapok ebből az alkalomból több cikkben foglalkoztak ezekkel és más jugoszláv filmekkel is, és felhívták a figyelmet arra, hogy jelentősen fejleszteni kellene a jugoszláv filmparral való együttműködést.

A ZMAJ ÉVFORDULÓ MEGÜNNEPLÉSE. Zmaj Jovan Jovanović születése 150. évfordulója alkalmából Újvidéken emlékbizottság alakult Živan Milisavac író elnökségével. E jelentős évforduló alkalmából egész éven át tartó rendezvényt sorozat lesz. A fő ünnepséget júniusban, a Zmaj Játékok idején tartják meg.

A VAJDASÁGI NEMZETISÉGEK MŰVELŐDÉSI ÉLETÉBŐL. A jugoszláviai ruszinok művelődési életében tavaly, jelentős eseménynek számított, hogy Julijan Tamás személyében felavatták az irodalomtudományok első doktorátát, és hogy Mihajlo Kovács, a jugoszláviai ruszin irodalom doayentjét a Zmaj Játékok díjával tüntették ki. A kollektív sikerek között viszont azt tartják számon, hogy az újvidéki ruszin műkedvelő egyesület, a Gyagya megnyerte a tartományi műkedvelő színjátszók szemléjét. A pancsovai Libertatea kiadásában román nyelven megjelent egy ruszin próza antológia, amely ennek az irodalomnak a legjavát prezentálja.

A vajdasági szlovákság művelődési élete is szép sikereket könyvelt el. A Stara Pazova-i műkedvelők Milo Urban *Hajnali ködök* című színműve megnyerte a trebinjei országos fesztivált, a hagyományos lalici népzenei szemlén pedig, amelyet ezúttal a szlovákok és szerbek vajdasági együttélésének 200. évfordulója jegyében rendeztek meg, nem kevesebb mint 1200 műkedvelő lépett föl. Könyvkiadásukban is volt néhány figyelemreméltó alkotás. Mindenekelőtt Ján Labat *Távolságok* című regényét kell említeni

és Viera Benková újabb verseskötetét az *Obeliszek* címűt.

Figyelemreméltó volt a vajdasági román nyelvű művelő egyesület múlt évi munkája is. Januárban tartott évi felmérésükön hangzott el, az egyesület fennállásának több mint két évtizedében a fiókszervezetekben, olvasóköri körökben és bizottságokban többszáz pedagógus, egyetemi hallgató és diák tevékenykedik. A rendszeresen megtartott tudományos ülésszakokon a vajdasági románság művelődéstörténetét és a román—délsláv kapcsolattörténe-

tet vizsgálták. Gazdag a könyvkiadó tevékenységünk is.

A KOSOVÓI KÉPZŐMŰVÉSZEK NAGYSZABÁSÚ KIÁLLÍTÁSA. A Kosovói Képzőművész Egyesület most ünnepli fennállásának negyedszázados évfordulóját. Ez alkalomból a pristinai képtárban 60 kosovói művész alkotásait bemutató kiállítás nyílt, amely hazánk több más városát is végiglátogatja. Kosovó Szocialista Autonóm Tartomány területén ma 150 képzőművész alkot.

A FORUM KÖNYVKIADÓ

REGÉNYPÁLYÁZATOT

HIRDET AZ 1983. ÉVRE

A regénypályázaton minden olyan jugoszláviai szerző részt vehet, aki a pályázatban megjelölt időpontig három példányban eljuttatja a Forum Könyvkiadóhoz magyar nyelven írt, tíz szerzői ívnél (160 ritkán gépelt oldalnál) nem rövidebb, eddig meg nem jelent regénye kéziratát.

A bíráló bizottság (Bori Imre, Hornyik Miklós és Utasi Csaba) minden pályaművet elbírál.

Az első díj 40 000 dinár.

A második díj 30 000 dinár.

A zsüri köteles odaítélni a regénypályázat első díját.

A pályaműveket teljes névvel vagy jellegesen 1983. december 31-éig lehet beküldeni a következő címre: Forum Könyvkiadó, Újvidék, Vojvoda Mišić utca 1/III. A szerzőséget másolati példánnyal kell igazolni.

A díjnyertes és a kiadásra ajánlott műveket a Forum Könyvkiadó a következő évi kiadási tervébe iktatja.